

Daniel Kiss: From the Hungarian Tulip Dispute to a Post-Socialist Kulturkampf:

Címszavak:

- 📦 humanizálás
- 📦 populizmus és urbanizmus
- 📦 modernizmus és organikus építészet
- 📦 Janáky István és Makovecz Imre vitája

Összefoglalás:

- 📦 *A tulipános-vita a szocialista tömeg-lakásépítés humanizálására tett kísérlet.*
- 📦 *A tulipános-vita, mint az építészeti gondolkodás előrehaladása.*
- 📦 *Történet:*
  - *Szovjet mintájú előregyártott tömeges lakásépítési program*
  - *Személytelen*
  - *Konrád György, Szelényi István: nem azoknak osztják, akiknek eredetileg épül: munkások helyett párttagi értelmiségiek; urbánus problémák, betelepülő volt földművesek lakhatási kérdései*
  - *Mindezekből humanizációs igény: Pécsiterv megalakulása: visszanyúlás keresztény-nemzeti szálakhoz („Csak tiszta forrásból”); tulipán motívum festése egy Pécsi előregyártott lakótömbre*
- 📦 *Modernizmus (Major Máté) kontra organikus építészet (Csete György, Makovecz Imre), mint a szecesszió alapú, helyi identitást összekovácsoló erő.*
  - *Példa: Nemzeti Színház kontra Várnegyed rehabilitációja (ez később megghiúsult; helyreállítás, győzni látszik politikai háttérre a populista építészet)*
- 📦 *1992: Janáky István győztes (urbanista vonal) koncepciója a Sevillai Világkiállításra -> Tulipános-vita továbbélése -> Politikai váltásra és nyomásra Makovecz Imre kapja a megbízást (populista).*
  - *Halálukig tartó ellentét.*
- 📦 *Konklúzió: Ezeknek a vitáknak köszönheti az intelligens, tartózkodókat is megérintő előremozdulását; értelmes vita -> intelligens építészet (bár politikai nyomások ebbe beleszóltak).*

Vélemény:

A cikk számomra sok új információt: a modernizmus és az organikus építészet kontrasztba állítása és értékelése véleményem szerint hiánypótló. Társadalmi közkinccsé téve populárisabb fórumokon kimondottan hasznos lenne, sok olyan tévhitet oszlatna el, ami a szocializmus építészetét jellemzi. Külön tetszett, hogy a modern építészet mellett érvelve mutatja be a korabeli építésügyet, és a vita, mint intellektuális, építészeti fejlődést elemzi. A történelmi áttekintés talán picit bővebb, de a laikusok és a magyar viszonyokat nem ismerők számára ez indokolt. Több, konkrétabb, a vitából származó következtetést még hiányoltam a cikkből, de így is fontos összefüggéseket világít meg, mely a korszak építészei számára is hasznos lehet; látva a történeteket nem résztvevőként, kívülről szemlélve.

Géczi Zsuzsanna
2017. február 13.